

Euroopa Narkootikumide ja
Narkomaania Seirekeskus

ESPAD

Kokkuvõte

ESPADI 2007. aasta aruanne

Sõltuvusainete tarbimine kooliõpilaste hulgas 35
Euroopa riigis

Õiguslik teade

Käesolev Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) väljaanne on autoriõigusega kaitstud. EMCDDA ei võta enesele vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis sisalduvate andmete kasutamisest tulenevate tagajärgedega. Käesoleva väljaande sisu ei pruugi kajastada EMCDDA partnerite, ELi liikmesriikide või Euroopa Liidu või Euroopa ühenduste mis tahes institutsioonide või asutuste ametlikku seisukohta.

Euroopa Liidu kohta on Internetis saadaval rohkesti lisateavet. Teave on kättesaadav Euroopa serveri (<http://europa.eu>) kaudu.

Kokkuvõte on kättesaadav bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, türgi, ungari ja norra keeles. Kõik tõlked on teinud Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus. Kataloogimisandmed on esitatud käesoleva väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 978-92-9168-359-8

© Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus, 2009

Reprodutseerimine on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Printed in Spain

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE

Sisukord

Eessõna	4
Kokkuvõte	5
Metoodika ja andmete kvaliteet	5
Sigaretid	5
Alkohol	6
Ebaseaduslikud uimastid	7
Muud ained	10
Lõpetuseks	10
Peamised näitajad uimastite kohta	14

Autorid:

Björn Hibell, Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Stockholm, Rootsi.
Ulf Guttormsson, Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Stockholm, Rootsi.
Salme Ahlström, Alcohol and Drug Research, STAKES, Helsingi, Soome.
Olga Balakireva, Institute of Economy and Prognoses, NASU, Kiiev, Ukraina.
Thoroddur Bjarnason, Faculty of Social Science and Law, Island.
Anna Kokkevi, University Mental Health Research Institute, Ateena, Kreeka.
Ludwig Kraus, IFT Institut für Therapieforchung, München, Saksamaa.

Aruande täisversiooni bibliograafilised andmed:

Hibell, B., Guttormsson, U., Ahlström, S., Balakireva, O., Bjarnason, T., Kokkevi, A. ja Kraus, L. (2009), The 2007 ESPAD report. Substance use among students in 35 European countries, the Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs, Stockholm, Rootsi.

Juhised käesoleva aruande täisversiooni saamiseks on aadressil: <http://www.espad.org>

Eessõna

Meil on hea meel esitleda käesolevat kokkuvõtet Euroopa koolide alkoholi ja muude uimastite alase uurimisprojekti (ESPAD) raames 2007. aastal läbi viidud Euroopa kooliuuringute tulemustest. Käesolev kokkuvõtte on kättesaadav 23 keeles, et tagada selle võimalikult ulatuslik levimine Euroopas. Kokkuvõte täiendab täielikku aruannet, mis on kättesaadav inglise keeles.

Käesolev mitmekeelne kokkuvõte on Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse ja ESPADi vahelise koostöö tulemus. Meie ühised eesmärgid on järgmised: suurendada juurdepääsu ESPADi projekti raames välja töötatud teabele ja ekspertteadmistele alkoholi ja muude uimastite tarbimise kohta õpilaste seas; parandada kooliuuringute raames kogutud andmete kättesaadavust, kvaliteeti ja võrreldavust; koostada kõnealuses valdkonnas kättesaadavate andmete põhjal võimalikult hea analüütiline ülevaade.

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse ülesanne on koguda, analüüsida ja levitada faktilist, objektiivset, usaldusväärset ja võrreldavat teavet uimastitega seotud olukorra kohta Euroopas. ESPADi projekti raames kogutud teave on oluline teabeallikas üleeuroopalise ülevaate saamiseks nooremate inimeste kohta. ESPADi projekt annab võimaluse koguda ühise lähenemisviisi alusel teavet sõltuvusainete tarbimise kohta 15–16-aastaste õpilaste seas Euroopas ning võimaldab hinnata ajapikku muutuvaid suundumusi.

ESPADi projekt ei oleks saanud teoks ilma Rootsi valitsuse, Rootsi Riikliku Rahvatervise Instituudi ja Pompidou rühma suuremeelse toetuseta. Ühtlasi tahaksime tänada kõiki riiklikke ja valitsusväliseid partnereid ESPADi riikides, kes aitasid kõnealust tööd rahastada, andmeid koguda, analüüsida ja levitada.

Wolfgang Götz, Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse direktor

Björn Hibell, Euroopa koolide alkoholi ja muude uimastite alase uurimisprojekti koordinaator

Kokkuvõte

Euroopa koolide alkoholi ja muude uimastite alase uurimisprojekti peamine eesmärk on koguda võrreldavaid andmeid ainete tarbimise kohta Euroopa 15–16-aastaste õpilaste seas, et jälgida nii riigisiseseid kui ka riikidevahelisi suundumusi. Siiani on ESPADi projekti raames andmeid kogutud neljal korral. Kui esimene uuring viidi läbi 1995. aastal ja 26 riigis, siis 2007. aastal koguti andmeid juba 35 riigis. Käesolevas kokkuvõttes esitatakse 2007. aasta uuringu olulisemad tulemused, samuti pikaajaliste suundumuste kohta tehtud järeldused. Esimeses jaos esitatakse lühike ülevaade kasutatud meetodikast.

Koostööprojekti aluseks on osalevates riikides tegutsevad sõltumatud uurimisrühmad. 2007. aastal osales ESPADi andmete kogumisel rohkem kui 100 000 kooliõpilast

järgmistest riikidest: Armeenia, Austria, Belgia (Flandria), Bulgaaria, Eesti, Fääri saared, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Madalmaad, Malta, Mani saar, Monaco, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa (seitse liidumaad), Slovaki Vabariik, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ukraina, Ungari, Venemaa Föderatsioon ja Ühendkuningriik.

Metoodika ja andmete kvaliteet

Nagu eelmistegi ESPADi uurimuste korral, viidi uuringud läbi ühtse metoodika alusel ning kasutades ühist küsimustikku, et saada võimalikult paremini võrreldavaid andmeid. Andmeid

koguti peamiselt 2007. aasta kevadel ning sihtrühmaks olid 1991. aastal sündinud õpilased, kelle keskmine vanus andmete kogumise ajal oli 15,8 eluaastat.

Andmete kogumiseks kasutati rühmas täidetavaid küsimustikke. Õpilased vastasid küsimustikele anonüümselt klassis õpetajate või uuringut läbiviivate teadusassistentide juuresolekul. Klasside valimid on üleriigiliselt representatiivsed, välja arvatud kaks erandit: Saksamaal viidi uuring läbi kuuteistkümnest liidumaast seitsmes ning Belgias piirdus andmete kogumine riigi hollandikeelse osaga (Flandria).

Rahvusvahelise aruande sisu põhineb koordinaatoritele ja andmebaasi haldajale esitatud ühtlustatud riiklikel aruannetel ja andmestikel. Mõnel riigil esines väiksemaid metoodilisi probleeme, kuid need ei ole sellise ulatusega, mis võiks tõsiselt kahjustada tulemuste võrreldavust ning enamiku riikide puhul võib üldist andmete paikapidavust hinnata kõrgeks. Riikide kultuuriline kontekst, millest lähtudes õpilased küsimustele vastasid, on siiski täiesti erinev.

Valimite suurus riikides oli lähedane või ületas soovituslikku arvu 2400, välja arvatud väiksemad riigid, kus uuringutes osales küll vähem õpilasi, kuid samas olid kõik osalejad sobivad. Siiski andis Taani väike brutovalim koos kõrge koolist väljalangemise tasemega tulemuseks netovalimi, mis oli liiga väike selleks, et pidada seda täiesti representatiivseks ja seega täiesti võrreldavaks.

Väikeseid riikidevahelisi või ajalisi erinevusi punkthinnangutes tuleks tõlgendada mõningase ettevaatlikkusega. Arvestades riikide valimite suurust ja kasutatud valimi koostamise meetodeid, võib rohkem kui mõne protsendipunktilisi erinevusi pidada üldjuhul siiski üsna olulisteks.

Sigaretid

Küsimustiku alguses on mõned küsimused sigarettide suitsetamise kohta. 2007. aasta uuringus vastas keskmiselt 58 % osalevate riikide õpilastest, et on vähemalt ühe korra proovinud sigaretti suitsetada ning 29 % olid sigaretti suitsetanud viimase 30 päeva jooksul. 2 % kõikidest õpilastest olid viimase 30 päeva jooksul suitsetanud vähemalt ühe paki sigaretti päevas.

Riikide reastus sigarettide suitsetamise osas terve elu jooksul ja suhteliselt hiljuti (viimase 30 päeva jooksul) on enam-vähem sama. Viimase 30 päeva jooksul sigaretti suitsetamise suhtes kõrge levimusega riigid on Austria, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik ja Läti (40–45 %) ning madala levimusega riigid Armeenia, Island, Norra ja Portugal (7–19 %). Puudub küll ilmne geograafiline seaduspärasus, kuid Kesk- ja Ida-Euroopa riikide õpilased on sagedamini nende hulgas, kes teatavad sagedamini suitsetamisest.

Riikides, kus suitsetab rohkem õpilasi, on tõenäolisem ka see, et õpilaste arvates on sigaretid kergesti kättesaadavad. Samuti on varajane suitsetamisega alustamine (13-aastaselt ja varem) riigi tasandil seotud viimase kuu jooksul suitsetamise suurema sagedusega. Keskmiselt 7 % õpilastest vastas, et on sigarette igapäevaselt suitsetanud 13-aastaselt või nooremana. Igapäevane sigarettide suitsetamine nii varajases nooruses on õpilaste hulgas enim levinud Tšehhi Vabariigis, Eestis, Lätis ja Slovaki Vabariigis (levimuse määr ligikaudu 13 %) ning kõige vähem levinud Kreeka ja Rumeenia õpilaste hulgas (ligikaudu 3 %).

Riikide koondtasandil on soolised erinevused 2007. aastal viimase 30 päeva jooksul suitsetanute hulgas väikesed. Siiski võib üksikutes riikides täheldada suuri erinevusi. Näiteks Armeenias olid poisid 16 protsendipunkti tükrukute eespool, seevastu Monacos edestasid tükrukud poisid 19 protsendipunktiga.

Ajalises lõikes võib viimase 30 päeva jooksul suitsetamise osas täheldada kerget langust, sest levimuse määr kokku on ajavahemikus 1995–2007 langenud kõigis neljas andmete kogumise ajal võrreldavaid andmeid esitanud ESPADi riigis nelja protsendipunkti võrra. Kui piirata võrdlust 1999. ja 2007. aasta vahelise ajavahemikuga, siis on suhteliselt hiljutise suitsetamise osakaal langenud seitse protsendipunkti. 1995. aastal täheldati üldiselt väikest soolist erinevust (neli protsendipunkti), kuid 2007. aastaks oli see kadunud.

Vaid neljas riigis on hiljutise suitsetamise pikaajalise langustendentsi osas olukord vastupidine, näidates 2007. aastal kõrgemaid tasemeid kui 1995. aastal. Kõikides nendes riikides toimus kasv siiski juba ajavahemikus 1995–1999 ning pärast seda on olukord olnud suhteliselt stabiilne. Seega liigub viimase 30 päeva jooksul suitsetamine ESPADi riikides üldiselt languse suunas või on stabiliseerunud.

Alkohol

Kõikides ESPADi riikides on õpilastest vähemalt kaks kolmandikku joonud alkoholi vähemalt ühe korra elu jooksul, mis teeb 2007. aasta uuringus ESPADi keskmiseks peaaegu 90 %. Keskmised näitajad viimase 12 kuu ja viimase 30 päeva kohta on vastavalt 82 % ja 61 %. Elu jooksul ja viimase 12 kuu jooksul alkoholi tarbimise levimust kajastavad arvud on ajavahemikul 1995–2007 jäänud suhteliselt muutumatuteks, samas kui viimast 30 päeva

kajastavad näitajad kasvasid kuni 2003. aastani, enne kui need, eelkõige poiste puhul, 2007. aastal pisut langesid. Kahe viimase uuringu vahel toimus ka nende õpilaste keskmise osakaalu ilmne langus, kes on joonud õlut ja/või veini viimase 30 päeva jooksul.

Loomulikult põhinevad eespool esitatud keskmised arvud riigiti väga erinevatel näitajatel. Näiteks tarbis alkoholi viimase 30 päeva jooksul 80 % Austria ja Taani (piiratud võrreldavus) õpilastest, kuid ainult 31 % Islandi ja 35 % Armeenia õpilastest.

Elu jooksul, viimase 12 kuu jooksul ja viimase 30 päeva jooksul alkoholi tarbimise levimust kajastavad näitajad on poiste ja tüdrukute puhul üsna sarnased. Kui vastavas ajavahemikus on sagedused suuremad (40, 20 ja 10 korda), siis on poiste osakaal siiski tavaliselt suurem. Sellisest sagedasest tarbimisest teatasid peamiselt Austria ja Saksamaa (seitse liidumaad) õpilased, samas kui Põhjamaad – Soome, Island, Norra ja Rootsi – kuuluvad nende hulka, kus nii sageli joovad vaid väga vähesed õpilased.

Viimasel alkoholi tarbimise päeval tarbitud alkoholikogus kokku on tavaliselt väike nendes riikides, kus õpilased joovad sageli, näiteks Kreekas, ning suur nendes riikides, kus õpilased tarbivad alkoholi harva. Sellise seaduspäraga riikide hulgas on Põhjamaad Soome, Island, Norra ja Rootsi. Siiski on kõnealuse seaduspära osas erandeid, mille hulka kuuluvad Taani (piiratud võrreldavus) ja Austria, kus õpilased teatavad nii tihedast sagedusest kui ka suurtest tarbitud kogustest. Suurimate keskmiste kogustega riikides Taanis (piiratud võrreldavus) ja Mani saarel on kogused keskmise õpilase kohta 3–4 korda suuremad kui nendes riikides, kus tarbimine on keskmisest väiksem (Armeenia ja Küpros).

Peaaegu kõikides riikides joovad poisid tükrukute rohkem. Ilmekaimaks vastupidiseks näiteks on Island, kus tükrukud joovad väidetavalt poistest rohkem. Enamikus riikides on poiste hulgas levinuimaks joogiks õlu, samas kui tüdrukute hulgas on selleks pisut rohkem kui pooltes riikides kanged alkohoolsed joogid.

Kokkuvõttes on valdavaks joogiks õlu, moodustades viimasel alkoholi tarbimise päeval tarbitud kogusest 40 % (100 % alkohol), millele järgnevad kanged alkohoolsed joogid (30 %) ja vein (13 %). Poiste hulgas on õlle osakaal veelgi suurem, moodustades peaaegu poole kogu viimasel alkoholi tarbimise päeval tarbitud alkoholist. Tüdrukute harjumused on jaotunud ühtlasemalt, kusjuures kõige enam levinud on kanged alkohoolsed joogid, mis moodustavad kogutarbimisest ligikaudu ühe kolmandiku.

Riigi tasandil on viimase alkoholi tarbimise päeva kohta teatatud alkoholi tarbimine ja kõnealusel päeval saadud joobeaste omavahel tugevalt seotud. Seega nendes riikides, kus õpilased teatasid suurematest tarbitud alkoholi kogustest, teatasid nad ka kõrgemast joobeastmest.

Keskmiselt pooled ESPADi uuringus osalenud õpilastest on olnud vähemalt korra oma elu jooksul sellises joobes, mis paneb nad kõndides tuikuma, ebaselgelt kõnelema või oksendama. 39 % õpilaste puhul oli seda juhtunud viimase 12 kuu ja 18 % puhul viimase 30 päeva jooksul. Joobeseisundi esinemissageduse osas oli riikide siseselt soolisi erinevusi, kusjuures mõnes riigis olid näitajad poiste ja teistes riikides tüdrukute puhul kõrgemad, samas kui ESPADi uuringu keskmisel tasemel soolisi erinevusi ei olnud.

Nendes riikides, kus paljud õpilased olid viimase 12 kuu jooksul joobeseisundis olnud, olid tavaliselt ka kõrgemad näitajad viimase 30 päeva jooksul joobes oleku kohta. Riikide hulka, mille puhul teatasid paljud õpilased nii sagedasest joobes olekust, kuuluvad Taani (piiratud võrreldavus), Mani saar, Ühendkuningriik ja Austria, mille näitajad viimase 30 päeval esinenud joobe osas on 49 %–31 %. Skaala teise otsa jäävate riikide hulgas on Armeenia (2 %) ja Küpros (9 %).

Teine viis joobe mõõtmiseks oli küsida, kui sageli on õpilased tarbinud ühe korraga viis jooki või rohkem. See raske episoodilise joomise kohta käiv küsimus näitab teatud määral erinevat seaduspära kui küsimus joobeseisundi kohta. Mõnes riigis, näiteks Taanis (piiratud võrreldavus), Mani saarel ja Ühendkuningriigis on näitajad mõlema küsimuse kohta kõrged. Samas on siiski riike, kus paljud õpilased teatavad raskest episoodilisest joomisest viimase 30 päeva jooksul, kuid joobeseisundi hindamisel olid nende näitajad sama ajavahemiku kohta suhteliselt madalad. Selliste riikide hulka kuuluvad Malta, Portugal, Eesti ja Läti.

Keskmiselt 43 % ESPADi uuringus osalenud õpilastest teatas raskest episoodilisest joomisest viimase 30 päeva jooksul ning poiste hulgas (47 %) oli see sagedasem kui tüdrukute hulgas (39 %). Selles valdkonnas domineerisid poisid enamikes riikides. Vähestes riikides olid näitajad samad, kuid leidub ka riike, kus tüdrukud teatasid raskest episoodilisest joomisest sagedamini kui poisid. Kõige rabavam näide on Norra, kus 42 % tüdrukutest ja 35 % poistest teatas raskest episoodilisest joomisest viimase 30 päeva jooksul.

Keskmiselt on raske episoodiline joomine viimase 30 päeva jooksul kasvanud nii ajavahemikus 1995–1999 kui ka perioodil 2003–2007. Viimase ajavahemiku puhul kehtib see eriti tüdrukute kohta, kasvades 35 %lt 42 %le. 1995. aastal oli raske episoodiline joomine keskmiselt rohkem levinud poiste kui tüdrukute hulgas, kuid see erinevus on 2007. aastal oluliselt vähenenud. Horvaatia, Tšehhi Vabariik, Malta, Portugal ja Slovaki Vabariik on riigid, kus kõigi nelja andmete kogumise vahelisel perioodil on jätkunud pidev kasvutendents.

Hiljutist kasvu täheldatakse rohkem kui pooltes riikides. Ajavahemikus 2003–2007 oli kõige suurem kasv Portugalis, kus nende õpilaste osakaal, kes teatasid raskest episoodilisest joomisest viimase 30 päeva jooksul kasvas 25 %lt 56 %le ehk 31 protsendipunkti võrra. Olulist suurenemist on täheldatud ka Poolas (selle riigi näitajad on pärast 2003. aasta langust uuesti lähenenud 1999. aasta tasemele) (16 protsendipunkti), Prantsusmaal (15), Horvaatias (14) ja Bulgaarias (12).

Paljud õpilased teatasid seoses alkoholi tarbimisega viimase 12 kuu jooksul tekkinud probleemidest. Keskmiselt 15 % vastas, et neil on olnud tõsiseid probleeme vanematega ning umbes sama palju noori (13 %) tunnistas, et neil on viletsad tulemused koolis või tööl, tõsised probleemid sõpradega ja et nad on kakelnud. Riikide hulgas, kus paljudel õpilastel on alkoholi tarbimisega seotud probleeme, on Bulgaaria, Mani saar, Ühendkuningriik ja Läti. Riikide tasandil on viimase 30 päeva jooksul esinenud probleemid ja joobeseisund omavahel seotud.

Enamik alkoholiga seotud probleeme on keskmiselt rohkem levinud poiste hulgas. Kõige teravamalt tuleb see ilmsiks seoses kakluste ja politseisse jõudvate pahandustega. Tüdrukutel on mõnede probleemidega seotud keskmised näitajad enam-vähem samad ja ühe probleemiga seoses (tõsised probleemid sõpradega) isegi pisut kõrgemad.

Ebaseaduslikud uimastid

ESPADis osalenud riikides peab üks kolmandik õpilastest kanepit kergelt kättesaadavaks. Poiste arvates on kanep pisut hõlpsamalt kättesaadav kui tüdrukute arvates, ehkki sooline erinevus on üsna väike. Amfetamiin ja ecstasy ei peeta nii kättesaadavaks kui kanepit.

2007. aastal läbi viidud uuringu kohaselt on keskmiselt 23 % poistest ja 17 % tüdrukutest vähemalt korra oma elu jooksul proovinud ebaseaduslikke uimasteid. Termin „mis

Kokkuvõtlik tabel. Valitud peamised tulemused riikide kaupa. (Protsentides, kui ei ole märgitud teisiti.) ESPAD 2007.

	Sigaretide suitsetamine viimase 30 päeva jooksul	Alkoholi tarbimine viimase 12 kuu jooksul	Joobes olek viimase 12 kuu jooksul	Alkoholi kogus (cl 100 %) viimasel alkoholi tarbimise päeval	Kanepi tarbimine elu jooksul	Mis tahes muu ebaseadusliku uimasti, v.a kanepi tarbimine elu jooksul ⁽¹⁾	Inhalantide tarbimine elu jooksul ⁽²⁾	Retseptita rahustite/ uinutite tarbimine elu jooksul	Alkoholi tarbimine koos tablettidega elu jooksul ⁽³⁾
Armeenia	7	66	8	1.6	3	2	5	0	1
Austria	45	92	56	5.5	17	11	14	2	12
Belgia (Flandria)	23	83	29	4.3	24	9	8	9	4
Bulgaaria	40	83	45	3.5	22	9	3	3	3
Horvaatia	38	84	43	5.2	18	4	11	5	8
Küpros	23	79	18	2.1	5	5	16	7	3
Tšehhi Vabariik	41	93	48	4.5	45	9	7	9	18
Eesti	29	87	42	5.1	26	9	9	7	5
Fääri saared	33	..	41	..	6	1	8	3	6
Soome	30	77	45	5.7	8	3	10	7	9
Prantsusmaa	30	81	36	3.6	31	11	12	15	6
Saksamaa (seitse liidumaad)	33	91	50	5.1	20	8	11	3	7
Kreeka	22	87	26	3.1	6	5	9	4	3
Ungari	33	84	42	4.0	13	7	8	9	12
Island	16	56	..	4.1	9	5	4	7	4
Iirimaa	23	78	47	..	20	10	15	3	7
Mani saar	24	93	61	7.3	34	16	17	7	12
Itaalia	37	81	27	3.6	23	9	5	10	4
Läti	41	89	45	..	18	11	13	4	8
Leedu	34	87	43	4.0	18	7	3	16	5
Malta	26	87	38	3.9	13	9	16	5	11
Monaco	25	87	35	2.5	28	10	8	12	5
Madalmaad	30	84	36	4.9	28	7	6	7	4
Norra	19	66	40	5.9	6	3	7	4	4
Poola	21	78	31	3.9	16	7	6	18	5
Portugal	19	79	26	..	13	6	4	6	3
Rumeenia	25	74	26	2.5	4	3	4	4	4
Venemaa	35	77	40	2.8	19	5	7	2	4
Slovaki Vabariik	37	88	50	4.2	32	9	13	5	12
Sloveenia	29	87	43	4.5	22	8	16	5	4
Rootsi	21	71	37	5.2	7	4	9	7	7
Šveits	29	85	41	3.9	33	7	9	8	6
Ukraina	31	83	32	2.8	14	4	3	4	1
Ühendkuningriik	22	88	57	6.2	29	9	9	2	7
Keskmine (kaalumata)	29	82	39	4.2	19	7	9	6	6
Taani ⁽⁴⁾	32	94	73	7.5	25	10	6	5	6

⁽¹⁾ „Mis tahes muu ebaseaduslik uimasti, v.a kanep“ hõlmab ecstasy, amfetamiini, LSD-d või muid hallutsinogeene, cracki, kokaiini ja heroini.

⁽²⁾ Inhalandid: (liim jm) joobeseisundi saavutamiseks.

⁽³⁾ joobeseisundi saavutamiseks, välja arvatud Küpros (et tunda end teistmoodi) ja Rumeenia (et tunda end paremini).

⁽⁴⁾ Taani: piiratud võrreldavus.

tahes ebaseaduslik uimasti” hõlmab kanepit, amfetamiini, kokaiini, crack'i, ecstasy, LSD-d ja heroini. Ebaseaduslike uimastite tarbimine varieerub riigiti märkimisväärselt. Tšehhi Vabariigis teatasid sellisest tarbimisest peaaegu pooled õpilased (46 %) ning suhteliselt palju õpilasi (ligikaudu kolmandik) tegi seda ka Prantsusmaal, Mani saarel, Slovaki Vabariigis ja Šveitsis. Küprosel, Fääri saartel, Norras ja Rumeenias teatas ebaseaduslike uimastite tarbimisest üksnes ligikaudu 6 % õpilastest. Väiksemat levimuse määra on sageli täheldatud Põhjamaades ja Ida-Euroopa riikides.

Valdav enamik ebaseaduslikke uimasteid proovinud õpilastest on tarbinud kanepit. Kanepi tarbimisest elu jooksul teatas 19 % õpilastest, samas kui 7 % oli kas ühe korra või rohkem proovinud ka muid uimastite loetelus sisalduvaid uimasteid. Teisel kohal on ecstasy, kokaiin ja amfetamiinid (igaüks 3 %) ning harvemini teatati LSD, cracki ja heroini tarbimisest (1–2 %). 2007. aastal kuulusid elu jooksul ecstasy tarbinute osas riikide esiviisikusse Bulgaaria, Eesti, Mani saar, Läti ja Slovaki Vabariik (levimuse määrad ligikaudu 6–7 %).

„Maagilised” seened, GHB ja anaboolsed steroidid on muud uimastid, mille kohta küll küsiti, kuid mis ei ole kantud ebaseaduslike uimastite loendisse. Maagiliste seente tarbimisest elu jooksul teatas 3 %, samas kui GHB-d ja steroide nimetas 1 % õpilastest, mis on sama palju kui veenisistest uimastite tarbimisest teatanute arv.

Kuna kanep on kõige sagedamini tarvitatav ebaseaduslik uimasti, tuleks kõnealust ainet lähemalt vaadelda. Kanepitarbimisest viimase 12 kuu jooksul teatas kõikidest õpilastest 14 %, samas kui viimase 30 päeva jooksul teatas selle tarbimisest 9 % poistest ja 6 % tüdrukutest (keskmiselt 7 %). Kahes suurima levimusega riigis (Tšehhi Vabariigis ja Mani saarel) teatas üks õpilane kuuest kanepitarbimisest viimase 30 päeva jooksul, mis annab tunnistust regulaarsemast kanepitarbimisest kõnealustes riikides. Sellisest hiljutisest tarbimisest teatas vaid 1–2 % õpilastest Armeenias, Fääri saartel, Soomes, Norras, Rumeenias ja Rootsis. Suure levimusega riigid asuvad enamasti Lääne-Euroopas.

Enamikus, ehkki mitte kõikides riikides on poisid kanepit viimase 30 päeva jooksul tarbinud tüdrukutest rohkem, seda eelkõige kõrge levimusega riikides. Riigid, kus paljud õpilased teatasid kanepitarbimisest viimase 30 päeva jooksul, on paljudel juhtudel ka need, kus paljud õpilased teatasid, et neil on olnud võimalus kanepit proovida, kuid nad pole seda teinud.

Suhteliselt kõrged kanepitarbimise levimuse määrad Euroopa noorte hulgas tõstatavad küsimuse selle võimalikust negatiivsest mõjust üksikisikule ja ühiskonnale. Optimaalse CAST-skaala moodulit analüüsides hinnati kanepiga seotud probleemide tekkimise riski sellekohaseid andmeid esitanud 17 ESPADi riigis. Eelmisel aastal kanepit tarbinutest oli hinnanguliselt seitsmest ühel (14 %) kõrge risk kanepiga seotud probleemide tekkeks ning kõikides riikides kokku oli kõrge riskiastmega tarbijate keskmine levimus 2 %. Tehti kindlaks riikide vahelised erinevused seoses kanepiga seotud riskidega ning leiti, et kõrge riskiastmega tarbijate protsent rahvastikus on vastavuses kanepitarbimise levimuse kõrgete määradega erinevates riikides. Teisisõnu suureneb rahvastiku tasandil kõrge riskiastmega tarbijate levimus koos kanepitarbimise levimusega.

Nendes ESPADis osalenud riikides, kes esitasid võrreldavaid andmeid kõigi nelja uuringu jaoks, oli 1995. aastal ebaseaduslike uimastite elu jooksul tarbimise levimus 12 % ning see näitaja tõusis 2003. aastal 21 %-ni. Siiski näitavad 2007. aasta tulemused, et ebaseaduslike uimastite tarbimise kasvutendents on peatunud, sest kõnealusel aastal teatas sellisest kogemusest vaid 18 % õpilastest. Selline areng on mõlema soo puhul praktiliselt ühesugune ning tüdrukud jäävad pidevalt ligikaudu viie protsendipunkti võrra poistele alla.

Ehkki üldine suundumus ajavahemikul 2003–2007 näitab langustendentsi, on mõne riigi näitajad 2007. aastaks kasvanud. Eestis ja Slovaki Vabariigis on kõigi nelja andmete kogumise vahel (1995–2007) toimunud pidev kasv, samas kui Tšehhi Vabariigi, Leedu ja Malta puhul on kasvutendents nähtav ka siis, kui asjaomast perioodi vaadelda tervikuna.

Üheski riigis ei ole küll pidevat langustendentsi märgata, kuid kogu vaatlusaluse perioodi vältel on lühenenud Ühendkuningriigi näitajad ebaseaduslike uimastite tarbimise osas märgatavalt langenud (ligikaudu 14 protsendipunkti võrra), samas kui väike langus on toimunud ka Fääri saartel (6 protsendipunkti võrra ajavahemikul 1995–2007). Võiks märkida, et ehkki Eestis ja Ühendkuningriigis on 2007. aastal sama levimuse tase (umbes 28 %), on nad sellesse punkti jõudnud erinevatest suundadest; Eesti puhul on toimunud suurenemine 1995. aasta 8 %-lt ning Ühendkuningriigi puhul vähenemine 42 %-lt.

Kuna riigi tasandil esineb kõrge ebaseaduslike uimastite tarbimine koos kõrge kanepitarbimise sagedusega, siis üsna ootuspäraselt on elu jooksul kanepi tarbimisega

seotud arengud enam-vähem samad kui eespool kirjeldatud kõikide ebaseaduslike uimastite korral. Poiste näitajad on suhteliselt hiljutise kanepitarbimise osas pisut kõrgemad ning sooline erinevus ei ole kõnealusel ajavahemikul muutunud.

Üldiselt jääb mulje, et ESPADis osalenud riikides täheldatud ebaseaduslike uimastite tarbimise kasv ajavahemikus 1995–2003 on peatunud või isegi vähenenud, eelkõige arvestades, et üheski riigis ei ole 2003. ja 2007. aasta vahelisel perioodil märgata kasvu kanepi hiljutise tarbimise osas.

Muud ained

Retseptita saadud rahustite või uinutite kasutamisest elu jooksul teatati sagedamini Poolas, Leedus, Prantsusmaal ja Monacos, kus 2007. aasta uuringus viitas ligikaudu 15 % õpilastest sellisele tarbimisele, samas olid madalaimad näitajad Armeenias, Austrias, Venemaal ja Ühendkuningriigi õpilaste hulgas (0–2 %). Keskmiselt teatas kõnealuste ravimite retseptita tarbimisest natuke rohkem tüdrukuid kui poisse (vastavalt 8 % ja 5 %) ning esimeses kaheksas riigis tegid tüdrukud seda poistest kaks korda rohkem. Umbes pooltes riikides ei olnud soolised erinevused märkimisväärsed. Üldine suundumus ajavahemikul 1995–2007 oli üsna stabiilne ning see kehtib nii sugupooli eraldi käsitledes kui ka üksikute riikide puhul.

2007. aastal teatas keskmiselt 6 % õpilastest, et on joovastuse saamiseks tarbinud alkoholi koos tablettidega (ravimitega). Tüdrukud tegid seda poistest veidi sagedamini (vastavalt 8 % ja 5 %). Sellel muutujal on mõningaid sarnasusi eespool nimetatud muutujaga farmatseutiliste ainete tarbimise kohta. Esiteks oli enam-vähem ühesuurune nende õpilaste osakaal, kes teatavad nende kahe muutuja puhul tarbimisest elu jooksul. Teiseks on selline käitumine jäänud aja jooksul üsna stabiilseks, vähemalt nende riikide keskmise põhjal, kelle andmed on olnud kättesaadavad kõigis neljas uuringus (välja arvatud kasvutendentsid Tšehhi Vabariigis ja Slovaki Vabariigis ning langustendentsid Soomes, Rootsis ja Ühendkuningriigis). Kolmandaks on tegemist veel ühega neist väga vähestest muutujatest, mille puhul on tüdrukud pidevalt ülekaalus. Aastatel 1995–2007 olid tüdrukud umbes neli protsendipunkti poistest eespool. Tšehhi Vabariik oli 2007. aastal suurima levimusega riik (18 %) elu jooksul alkoholi koos tablettidega tarvitanute osas, samas Armeenias ja Ukrainas oli see näitaja märkimisväärselt madal (1 %).

2007. aastal täheldati suurimat inhalantide elu jooksul tarbimise levimust Küprose, Mani saare, Malta ja Sloveenia õpilaste hulgas (16 %), samas kui Bulgaarias, Leedus ja Ukrainas nimetavad seda ainult 3 % õpilastest. Inhalantide elu jooksul tarbimise keskmine on kõikide ESPADi riikide puhul 9 % ning koondtasandil soolisi erinevusi ei täheldatud. Tarbimise määrad viimase 12 kuu ja viimase 30 päeva jooksul on riikide lõikes suhteliselt lähedal elu jooksul tarbimise määradele. Tüüpilist geograafilist soodumust ei täheldatud – inhalantide tarbimise kõrgeimad näitajad esinesid Euroopa erinevates osades. Elu jooksul tarbimise levimust käsitlevad näitajad jäävad kõigi nelja uuringu raames andmeid esitanud riikide puhul ajavahemikul 1995–2007 suhteliselt stabiilseks. Kõige rohkem on asjaomased näitajad vähenenud Leedus ja Ühendkuningriigis (umbes 12 protsendipunkti vähem) ning vastupidist arengut võib täheldada Soomes ja Slovaki Vabariigis (6 protsendipunkti rohkem).

Lõpetuseks

On hästi teada, et üksikisiku tasandil on erinevate ainete tarbimine sageli omavahelises seoses. 2007. aasta andmete põhjal võib riigi koondtasandil leida ilmseid seoseid erinevate ainete tarbimise vahel ning seetõttu võib järeldada, et nendes riikides, kus paljud õpilased teatavad hiljutisest (viimase 30 päeva jooksul) alkoholi tarbimisest ja joobest, teatab tõenäolisemalt ka rohkem õpilasi ebaseaduslike uimastite, inhalantide ja alkoholi koos tablettidega tarbimise kogemusest, ning vastupidi. Rahustite ja uinutite retseptita tarbimise korral ei ilmne riigi koondtasandil siiski seoseid eespool nimetatud ainete tarbimisega.

Selleks, et anda riikide kaupa ülevaade 2007. aasta tulemustest, valiti välja üheksa peamist muutujat: mis tahes alkohoolse joogi tarbimine viimase 12 kuu jooksul, joobes olek viimase 12 kuu jooksul, viimasel alkoholi tarbimise päeval tarbitud alkoholi kogus (100 % alkohol), sigarettide suitsetamine viimase 30 päeva jooksul, marihuaana või hašiši (kanepi) elu jooksul tarbimine, mis tahes muu ebaseadusliku uimasti elu jooksul tarbimine, inhalantide elu jooksul tarbimine, retseptita rahustite või uinutite elu jooksul tarbimine ning elu jooksul alkoholi tarbimine koos tablettidega joovastuse saavutamiseks.

Üksikute riikide levimuse määrasid nende peamiste muutujate osas võrreldakse kõikide riikide keskmistega. Riigid, mille näitajad on enamiku nimetatud üheksa muutuja puhul keskmised või üle selle, on järgmised: Austria, Tšehhi

Vabariik, Taani (piiratud võrreldavus), Saksamaa (seitse liidumaad), Mani saar, Slovaki Vabariik ja Ühendkuningriik. Riigid, mille tulemused oli enamasti keskmised või alla selle on Armeenia, Küpros, Kreeka, Island, Portugal ja Rumeenia. Sellesse loetellu võiks lisada ka Fääri saared, ehkki nende puhul puudub teave kahe muutuja kohta.

Kaks geograafiliselt teineteisest kaugel paiknevat riiki, Armeenia ja Mani saar, on ka ainete tarbimise osas kaks teineteisest kõige rohkem erinevat riiki. Kõikide peamiste võrreldud muutujate osas on Armeenia õpilaste näitajad keskmisest tunduvalt madalamad, samas kui Mani saare õpilaste näitajad on keskmisest tunduvalt kõrgemal kõikide näitajate puhul peale kahe. Näiteks on Mani saarel viimase 12 kuu jooksul joobes viibinud, elu jooksul kanepit tarbinud või mis tahes muud uimastit tarbinud ligikaudu kümme korda rohkem õpilasi kui Armeenias.

Eespool nimetatud seitsmest riigist, kelle näitajad on peamiste muutujate osas kõrged, piirnevad viis riiki üksteisega ning asuvad suhteliselt Euroopa keskel. Ülejäänud kaks, Mani saar ja Ühendkuningriik, on naaberriigid ega asu ka ülejäänud kõrge levimusega riikidest eriti kaugel. Eespool nimetati kuut riiki (või seitset, kui Fääri saared nende hulka arvestada) seoses peamiste muutujate madalate levimuse määradega. Need riigid ei asu üksteisele lähedal. Vastupidi, nad asuvad üksteisest suhteliselt kaugel ja on jaotunud üle terve Euroopa. Madala levimusega riigid, välja arvatud Rumeenia, asuvad mandri-Euroopa piirialadel.

Kõikide nende riikide puhul, kelle kohta on olemas kõigi nelja uuringu andmed, on üldised suundumused ainete tarbimise osas konkreetsete muutujate kaupa pisut erinevad. Kogu asjaomase ajavahemiku jooksul on täheldatud sigarettide tarbimise vähenemist viimase 30 päeva jooksul. 1995. aastal oli sooline erinevus neli protsendipunkti, kuid see väike vahe on 2007. aastaks täielikult kadunud. Ajavahemikul 1995–2003 ilmnenu kasvatendents elu jooksul ebaseaduslike uimastite, peamiselt kanepi tarbimise osas on peatunud: 2007. aasta näitajad on 2003. aasta omadest kolm protsendipunkti väiksemad. Alkoholi tarbimine viimase 12 kuu jooksul, retseptita rahustite või uinutite elu jooksul tarbimine, elu jooksul alkoholi tarbimine koos tablettidega ja inhalantide tarbimine elu jooksul ei ole nelja uuringu vahelisel perioodil praktiliselt üldse muutunud. Ebaseaduslike uimastite või muude nimetatud ainete tarbimise osas ei ole soolises erinevuses muutusi täheldatud.

Ajavahemikul 1995–2007 võib siiski kasvatendentsi märgata raske episoodilise joomise osas (kasv 9 protsendipunkti), mis tuleneb paljudes riikides peamiselt selle suuremast levimusest tüdrukute hulgas. Suurem osa ainete tarbimist kajastavatest keskmistest näitajatest on hiljuti (2003–2007) stabiliseerunud või kerges languses, välja arvatud raske episoodiline joomine.

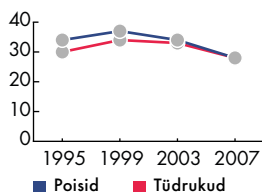
Seega jääb asjaomaste riikide andmetele tuginedes ESPADis osalenud õpilaste tarbimisharjumuste pikaajaliste muutuste uurimisel mulje olukorra üldisest paranemisest, välja arvatud raske episoodilise joomise puhul, mis on kogu asjaomase ajavahemiku vältel kasvatendentsi näidanud.

Üksikutes riikides võivad suundumused sellest üldisest muljest siiski erineda. Hiljutiste muutuste osas kalduvad Belgia (Flandria), Islandi, Iirimaa, Šveitsi ja Ühendkuningriigi õpilased paljude muutujate puhul sagedamini teatama ainete tarbimise vähenemisest. Hiljutine kasv on toimunud Lätis ja Slovaki Vabariigis. Prantsusmaal, Portugalis ja Sloveenias on täheldatavad pigem erisuunalised arengud, mille puhul näitavad kasvatendentsi alkoholi tarbimisega seotud muutujad, samas kui muude ainete, näiteks ebaseaduslike uimastite tarbimise osas on toimunud mitmeid langusi. Vastupidine olukord on täheldatav Leedus ja Venemaal (Moskva), kus alkoholi ja sigarettide tarbimine väheneb, samas ebaseaduslike uimastite tarbimine suureneb.

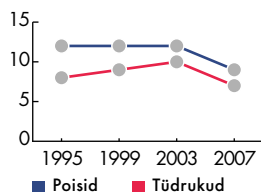
Mainida tuleks ka mõningaid pikaajalisi suundumusi riikide tasandil. Näiteks Ühendkuningriigis ei ole kõiki nelja uuringut hõlmaval ajavahemikul enamiku ainete tarbimine üldse kasvanud. Praegu on enamiku võrreldud muutujate puhul Briti õpilaste näitajad kas languses või vähemalt stabiilsed. Teised riigid, kus üldine olukord on vähemalt stabiilne ning paljud muutujad näitavad kogu asjaomase ajavahemiku jooksul langustendentsi, on Soome, Island, Iirimaa ja Rootsi.

Tšehhi Vabariigis ja Slovaki Vabariigis on pikaajalised suundumused pigem kasvavad kui kahanevad. Teatud ulatuses kehtib see ka Eesti ja Leedu puhul, isegi kui viimase uuringu näitajad 2007. aastal osutavad mõnikord stabiliseerunud olukorrale (kuid mitte tagasipöördumisele 1990. aastatel nähtud madalamatele tasemetele). Riigid, kus ainete tarbimises osas on märgata pikaajalisi langustendentse, asuvad sageli Lääne-Euroopas ning kasvatendentsid on sageli täheldatavad Ida-Euroopa riikides. See kehtib eelkõige hiljutise kasvu kohta ajavahemikul 2003–2007.

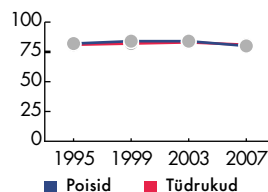
Kokkuvõtlik tabel. Suundumused 16 aine tarbimises soolises lõikes. 1995–2007. 17–20 riigi protsentuaalsed keskmised näitavad suundumusi iga muutuja puhul.

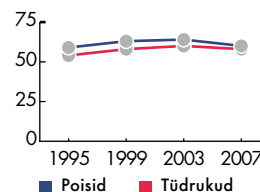
Sigaretide suitsetamine viimase 30 päeva jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

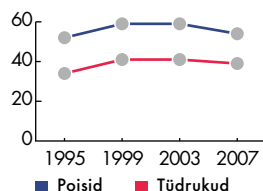
Igapäevane sigarettide suitsetamine 13-aastaselt või nooremalt soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

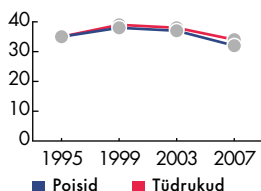
Mis tahes alkohoolse joogi tarbimine viimase 12 kuu jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 19 riigi keskmised.

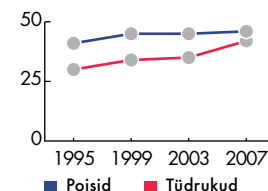
Mis tahes alkohoolse joogi tarbimine viimase 30 päeva jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 19 riigi keskmised.

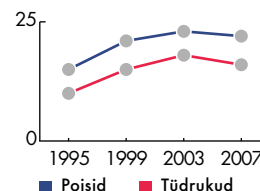
Õlle tarbimine viimase 30 päeva jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

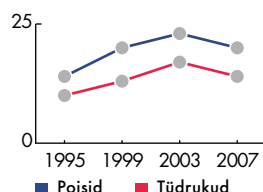
Veini tarbimine viimase 30 päeva jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

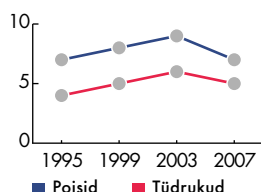
Viimase 30 päeva jooksul korraga viis või rohkem jooki tarbinud õpilaste osakaal soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 17 riigi keskmised.

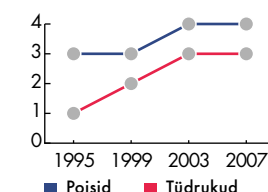
Mis tahes ebaseadusliku uimasti elu jooksul tarbimine soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

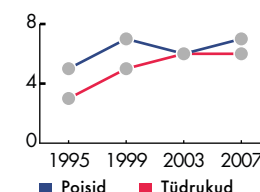
Marihuuana või hašiisi elu jooksul tarbimine soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

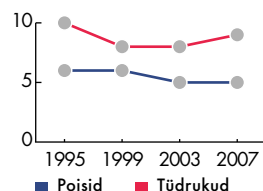
Marihuuana või hašiisi tarbimine viimase 30 päeva jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 19 riigi keskmised.

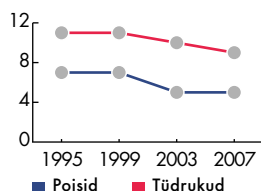
Kanepi tarbimine 13-aastaselt või nooremalt soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 19 riigi keskmised.

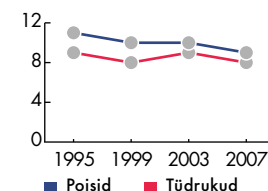
Mis tahes muu ebaseadusliku uimasti (v.a marihuuana või hašiisi) tarbimine soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

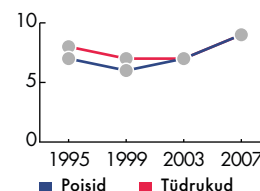
Rahustite või uinutite tarbimine elu jooksul ilma arsti ettekirjutuseta soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 20 riigi keskmised.

Elu jooksul alkoholi tarbimine koos tablettidega soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 17 riigi keskmised.

Inhalantide tarbimine elu jooksul soolises lõikes. 1995–2007. Protsendimäärad. 18 riigi keskmised.

Terve elu jooksul tubaka, alkoholi, inhalantide, rahustite või uinutite ja ebaseaduslike uimastite tarbimisest hoidumine. 1995–2007. Protsendimäärad. 17 riigi keskmised.

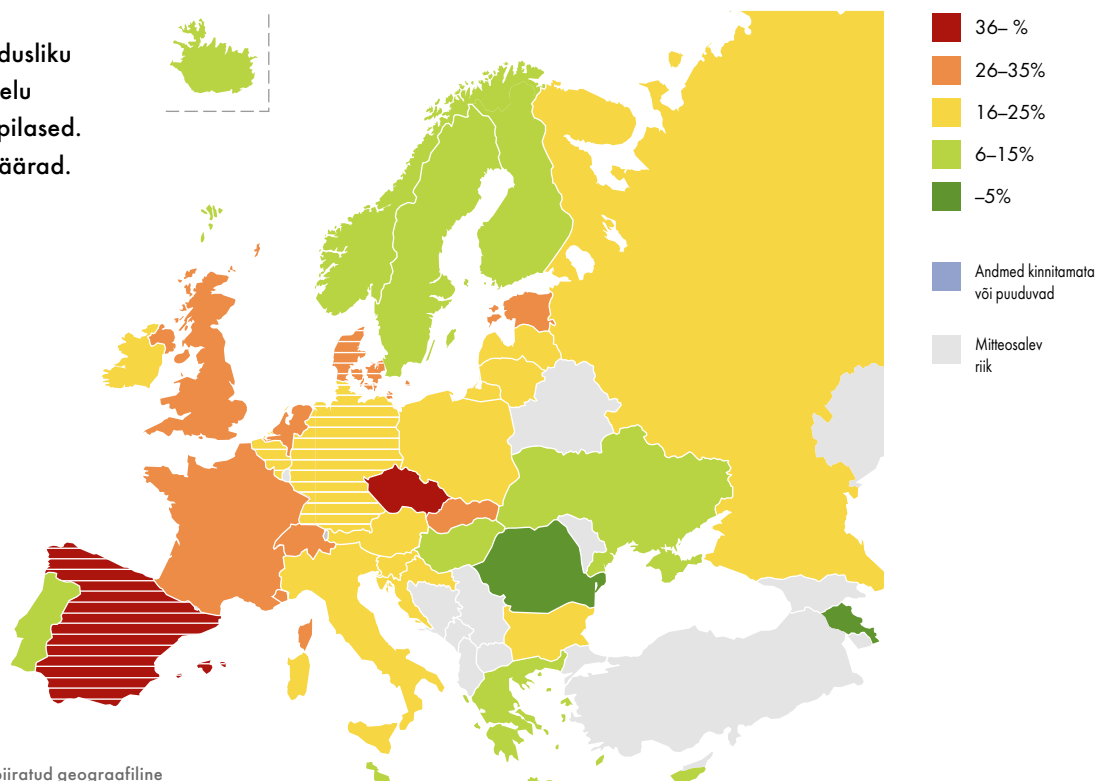
Kaheteistkümne aasta jooksul, mil ESPADi projekti on rakendatud, viitavad arengusuundumused enamikus riikides suitsetamise vähenemisele. Alkoholi tarbimise osas viimase 12 kuu ja viimase 30 päeva jooksul on olukord enam-vähem muutumatu. Teisest küljest näitab raske episoodiline joomine kogu kõnealuse perioodi jooksul väikest, kuid pidevat kasvu. Ebaseaduslike uimastite tarbimises domineerib endiselt kanepi tarbimine. Kuuest 2003. aastal kõrgeima kanepi tarbimisega riigist neli näitavad 2007. aastal langustendentsi ning mitte üheski riigis ei ole kanepi hiljutise tarbimise (viimase 30 päeva jooksul) osas toimunud kasvu. Üldine mulje seoses ebaseaduslike uimastite tarbimisega on see, et ajavahemikul 1995–2003 valitsenud kasvutendents on nüüd peatunud ning 2007. aasta näitajad on 2003. aasta omadest pisut madalamad.

ESPADi neljas andmete kogumine 2007. aastal andis palju uut ja olulist teavet selle kohta, kuidas on muutunud õpilaste harjumused seoses sõltuvusainete tarbimisega. Mida rohkem korraldatakse andmete kogumisi tulevikus, seda selgemalt joonistuvad välja need suundumused. Me ootame juba järgmist uuringut, et näha, kas muutused ebaseaduslike uimastite tarbimises ja sigarettide suitsetamise vähenemine jätkuvad ka edaspidi ning kas raske episoodiline joomine muutub üha tavalisemaks. Järgmine andmete kogumine ei paku huvi mitte üksnes sellel põhjusel, vaid ka seetõttu, et see on esimeseks järeluuringuks uute riikide (Armeenia ja Monaco) jaoks, samuti nende viie uue riigi jaoks, kes osalesid täiendavas andmete kogumises 2008. aastal. Loodame, et järgmisest uuringust võtab osa veelgi rohkem Euroopa riike lisaks neile enam kui 40 riigile, kes juba osalevad ESPADi projektis.

Peamised näitajad uimastite kohta

Joonis 1a

Mis tahes ebaseadusliku uimasti tarbimine elu jooksul ^(a). Kõik õpilased. 2007. Protsendimäärad.

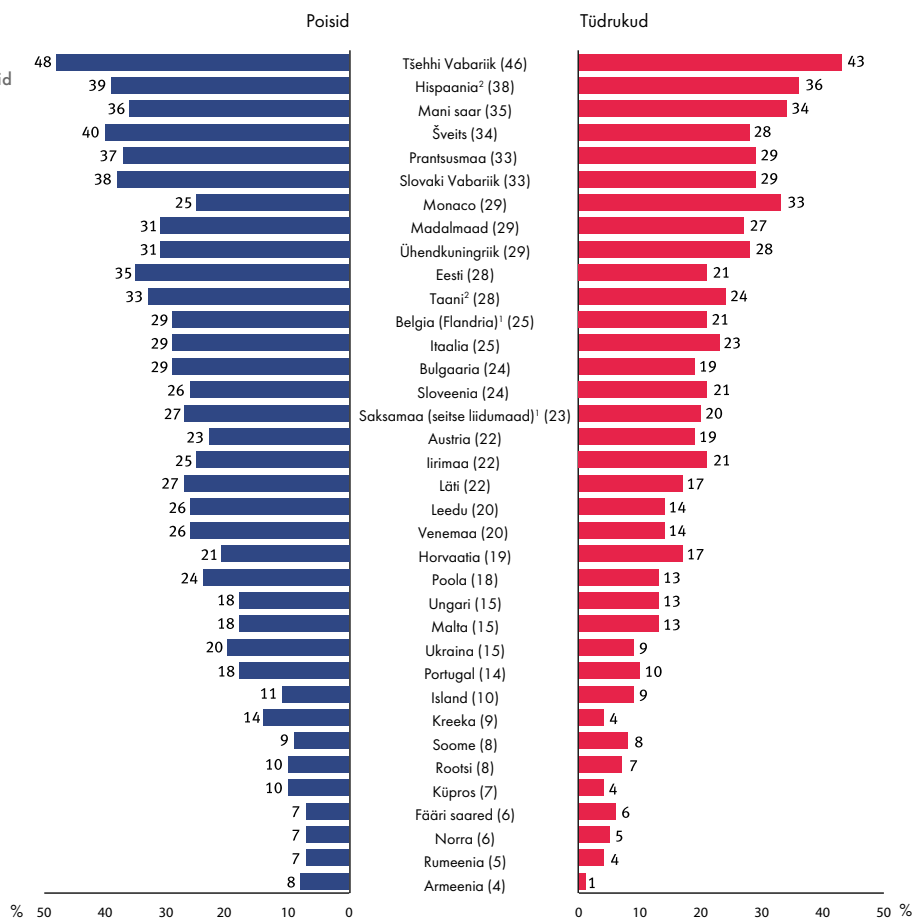
(¹) Belgia ja Saksamaa: piiratud geograafiline hõlmatus.

(²) Taani ja Hispaania: piiratud võrreldavus.

(^a) „Mis tahes ebaseaduslik uimasti“ hõlmab kanepit, ecstasyt, amfetamiine, LSD-d või muid hallutsinogeene, cracki, kokaini ja heroini.

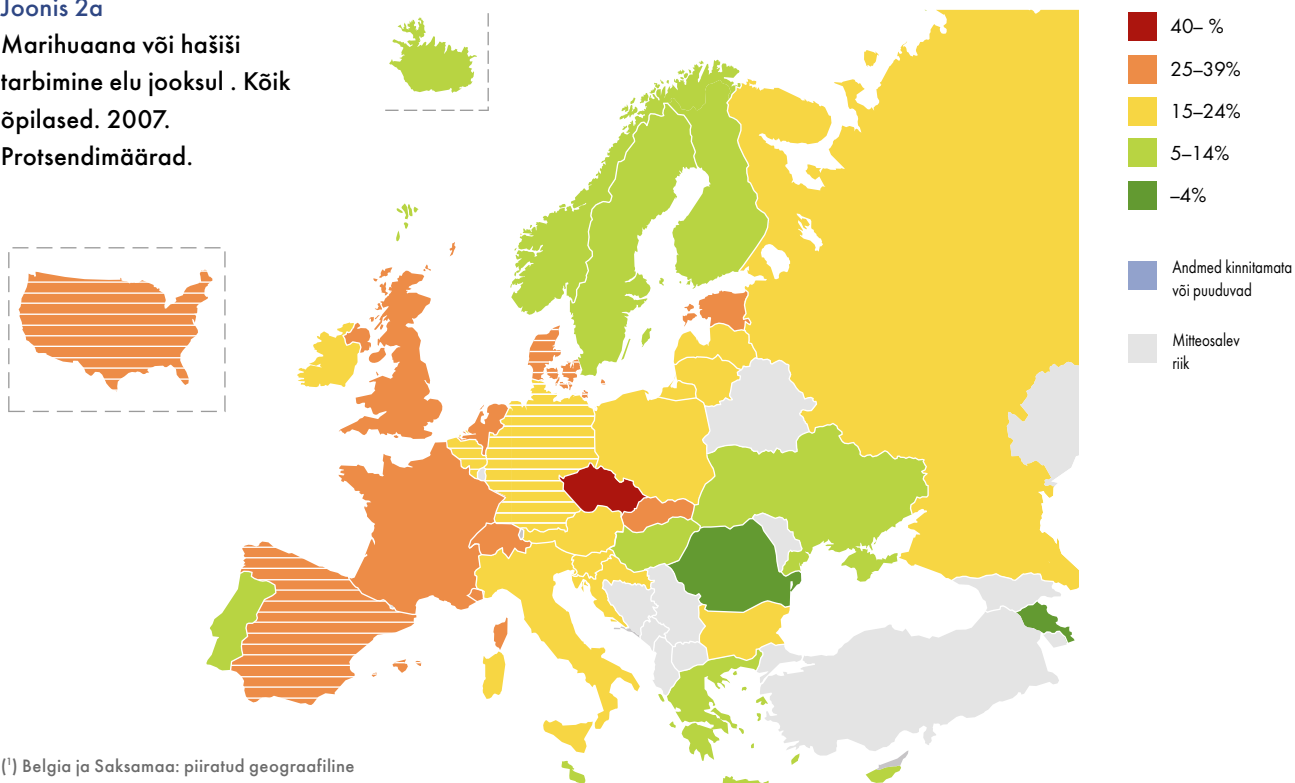
Joonis 1b

Mis tahes ebaseadusliku uimasti tarbimine elu jooksul ^(a) soolises lõikes. 2007. Protsendimäärad.

Joonis 2a

Marihuaana või hašiši
tarbimine elu jooksul . Kõik
õpilased. 2007.
Protsendimäärad.

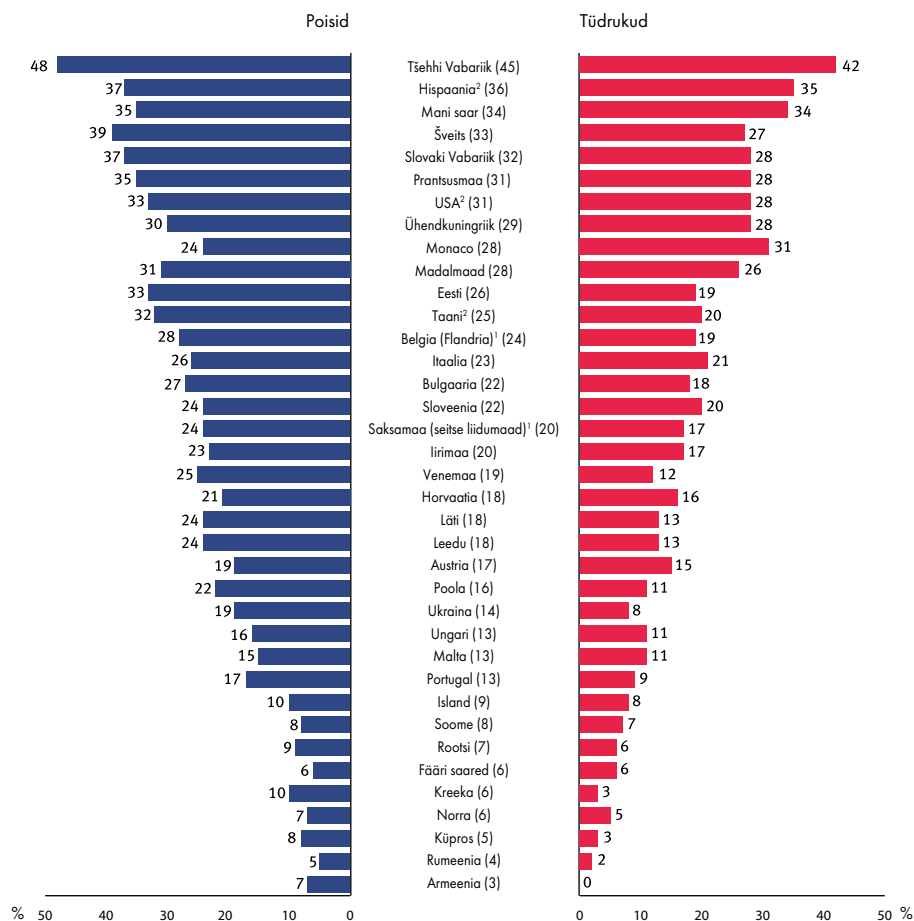

(¹) Belgia ja Saksamaa: piiratud geograafilise hõlmatuse.

(²) Taani, Hispaania ja USA: piiratud võrreldavus.

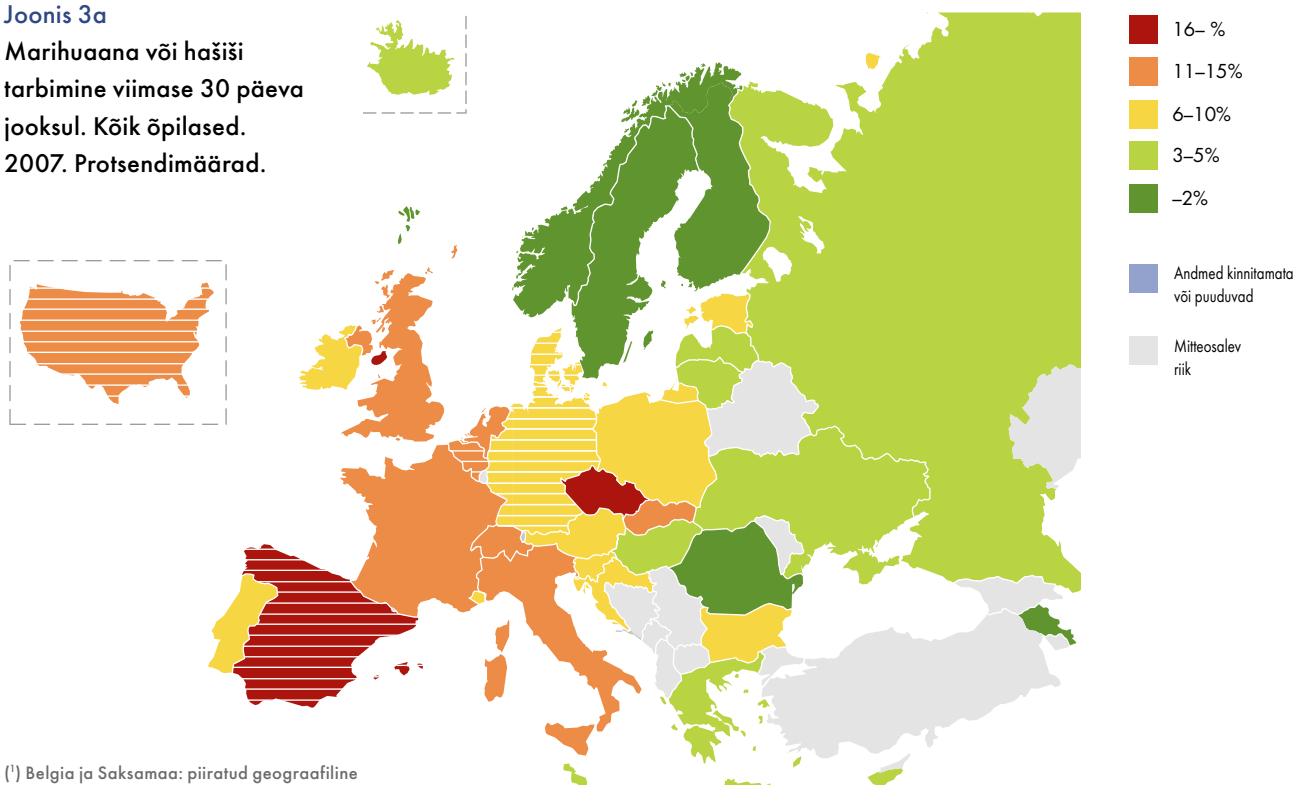
Joonis 2b

Marihuaana või hašiši
tarbimine elu jooksul soolises
lõikes. 2007. Protsendimäärad.

Joonis 3a

Marihuaana või hašiši
tarbimine viimase 30 päeva
jooksul. Kõik õpilased.
2007. Protsendimäärad.

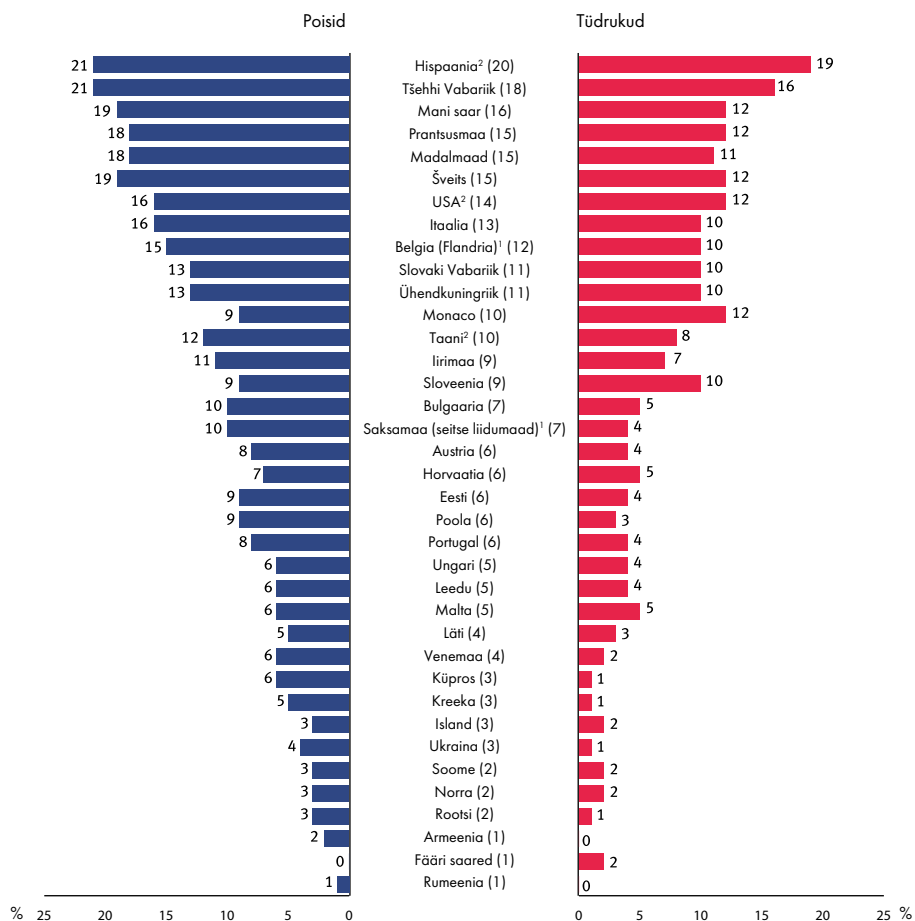

(¹) Belgia ja Saksamaa: piiratud geograafilise hõlmatus.

(²) Taani, Hispaania ja USA: piiratud võrreldavus.

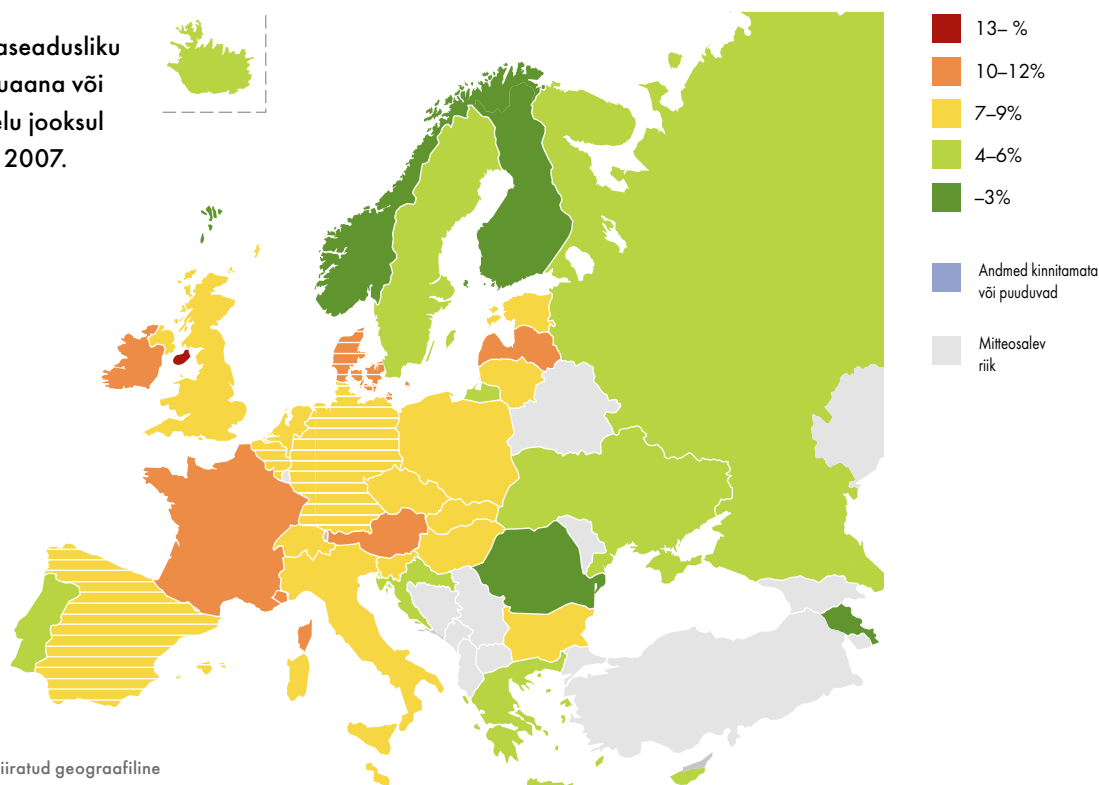
Joonis 3b

Marihuaana või hašiši
tarbimine viimase 30 päeva
jooksul soolises lõikes 2007.
Protsendimäärad.

Joonis 4a

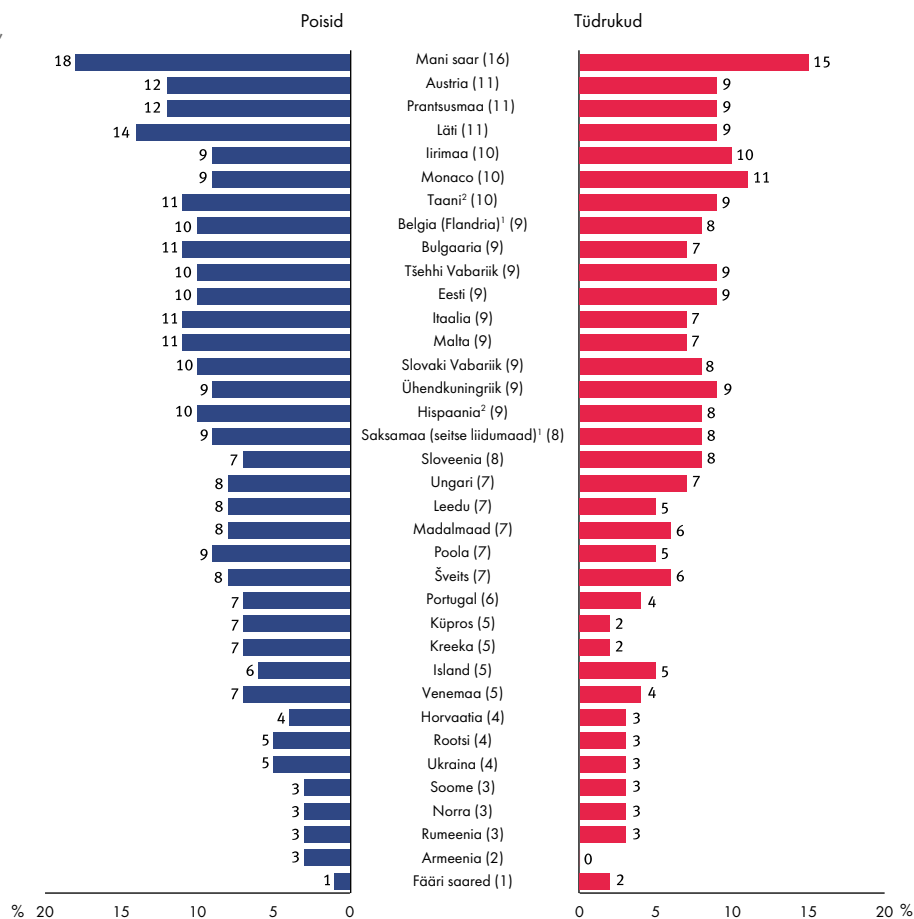
Mis tahes muu ebaseadusliku uimasti (v.a marihuaana või hašiši) tarbimine elu jooksul (°). Kõik õpilased. 2007. Protsendimäärad.

(¹) Belgia ja Saksamaa: piiratud geograafiline hõlmatus.

(²) Taani ja Hispaania: piiratud võrreldavus.

(°) „muud ebaseaduslikud uimastid, v.a marihuaana või hašiš“ hõlmab ecstasy, amfetamiine, LSD-d või muid hallutsinogeene, cracki, kokaiini ja heroini.

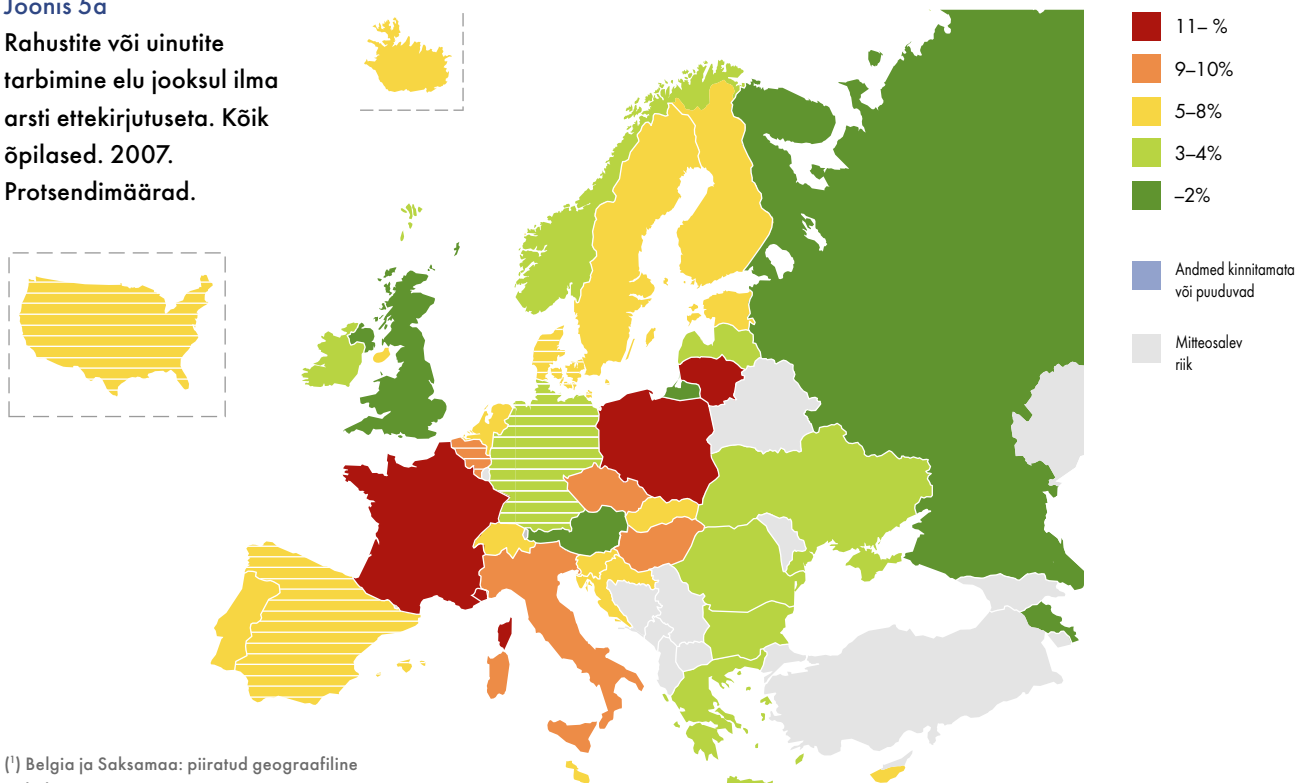

Joonis 4b

Muude ebaseaduslike uimastite, v.a marihuaana või hašiši tarbimine elu jooksul (°) soolises lõikes. 2007. Protsendimäärad.

Joonis 5a

Rahustite või uinutite
tarbimine elu jooksul ilma
arsti ettekirjutusega. Kõik
õpilased. 2007.
Protsendimäärad.

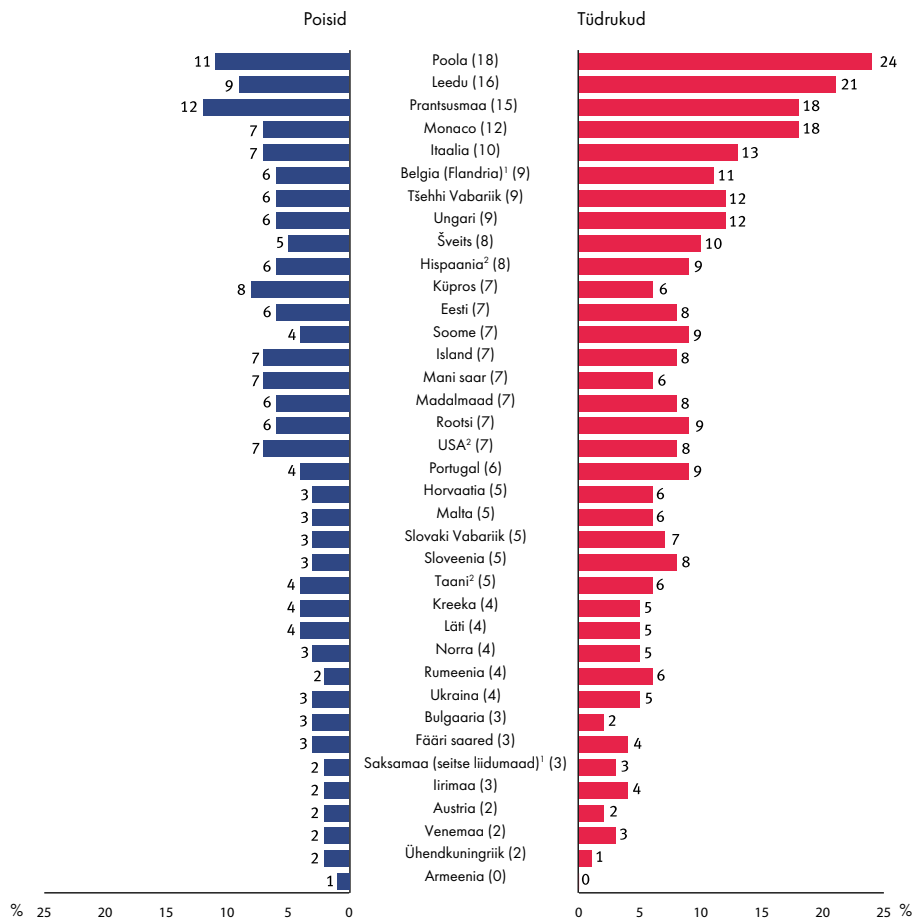

(¹) Belgia ja Saksamaa: piiratud geograafiline hõlmatus.

(²) Taani, Hispaania ja USA: piiratud võrreldavus.

Joonis 5b

Rahustite või uinutite tarbimine
elu jooksul ilma arsti
ettekirjutusega soolises lõikes.
2007. Protsendimäärad.

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus

Kokkuvõte — ESPADi 2007. aasta aruanne

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009—18 lk—21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9168-359-8

Teave EMCDDA ja ESPADi kohta

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA) on üks Euroopa Liidu detsentraliseeritud asutusi. Asutus on rajatud 1993. aastal, asub Lissabonis ning on keskselt igakülgse teabe allikaks uimastite ja uimastisõltuvuse kohta.

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus kogub, analüüsib ja avaldab uimastite ning uimastisõltuvuse alast faktipõhist, objektiivset, usaldusväärset ja võrreldavat teavet. Sellega annab Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus avalikkusele tõenditel põhineva pildi narkoprobleemist Euroopas.

Euroopa koolide alkoholi ja muude uimastite alase uurimisprojekt (ESPAD) on enam kui 40 Euroopa riigi sõltumatu uurimisrühma koostööprojekt ning maailma suurim riikidevaheline uurimisprojekt narkootiliste ainete kasutamise kohta noorukite seas.

ESPAD asutati 1993. aastal Alkoholi ja muude sõltuvusttekitavate ainete Rootsi teabenõukogu (Ruotsin Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN) algatusel ja Euroopa Nõukogu Pompidou rühma toetusel. Esimest korda koguti andmeid 26 riigist 1995. aastal. ESPADi 2007. aasta aruandes on esitatud neljanda andmete kogumise tulemused, mis on saadud 2007. aasta jooksul 35 riigist.

Käesolev mitmekeelne kokkuvõte on valminud EMCDDA ja ESPADi vahelise koostöö raames. Meie ühine eesmärk on suurendada ESPADi projekti raames saadud alkoholi ja muude narkootikumide kasutamise alase teabe ja eriteadmiste kättesaadavust ning parandada kooliürituste andmete kättesaadavust, kvaliteeti ja võrreldavust.

Väljaannete talitus
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-9168-359-8

9 789291 683598